

Borsa Borsa dedikleri, birkaç milyarlar Türk'le üç beş Coni!

EKO/ANALİZ

Alaattin AKTAŞ

ala.aktas@gmail.com

Borsa'daki yatırımcı profilinde hiçbir değişiklik yok. Hisse senetlerinin çok büyük bir kısmını yine çok az sayıda yatırımcı kontrol ediyor. Yatırımcı sayısındaki payları yalnızca binde 7 olan yabancılar, toplam hisse senedi portföyünün yüzde 62'sine sahip. Yerli gerçek kişiler arasında en fazla hisse senedine sahip durumdaki 10 yatırımcının her birinin 424 milyon liralık hisse senedi bulunuyor. En z senede sahip 86 bin kişinin her birinin ise yalnızca 6.7 kuruşluk hisse senedi var.

İMKB'de 2011 sonundaki yatırımcı profili belli oldu. **Türkiye Sermaye Piyasası Aracı Kuruluşları Birliği'nin (TSPAKB)** Merkezi Kayıt Kuruluşu'nu (MKK) kaynak göstererek yayımladığı verilere göre, artık klasik hale gelen tablo yine karşımızda... Bu tabloyla ilgili başlığımız da klasikleşti zaten. Bu kez biraz değiştirdik; ama, öзде aynı başlığı kullandık.

Bu klasik tablonun özeti şu: Borsa'da 1 milyon üstünde yatırımcı var; ancak, Borsa'daki portföyün dörtte üç kadan sayılan 10 bini, yani yatırımcı sayısındaki payları yüzde 11 bile bulmayan yerli ve yabancı yatırımcının kontrolünde.

2011 sonu itibarıyla toplam bakiye- li, yani hisse senedi bulunan yatırımcı sayısı 1 milyon 98 bin. Bazı yatırımcıların birden fazla hesabı olmasından dolayı hesap sayısı biraz daha fazla, 1 milyon 239 bin.

Yerli sayıda, yabancı pahada!

1 milyon 98 bin hesabın yüzde 99,30 oranında 1 milyon 90 bini yerli yatırımcılara ait. Hesap sayısında yüzde 99,30 pay alan yerli yatırımcıların, hisse senedindeki payları ise yalnızca yüzde 38 düzeyinde. Bir başka ifadeyle yatırımcı sayısındaki payları yalnızca yüzde 0,70 olan yabancılar hisse senedi portföyünün tam yüzde 62 pay alıyorlar.

Yerli yatırımcının her birinin 48 bin liralık portföyü bulunuyor. Yabancılar ise yatırımcı başına portföy değeri 11.2 milyon liraya ulaşıyor. Bu ortalamalar hesaplanırken hem yerlide, hem yabancıda fon, tüzel kişi ve yatırım ortaklıkların, bünyelerinde çok sayıda kişi barındırıyor olmakla birlikte tek bir yatırımcı gibi dikkate alındı.

Yabancıda ağırlık fon ve tüzel kişide

Aslında yabancıların çok az sayıda portföye sahip gerçek kişilerden an-

dırıp değerlendirmeye tabi tutunca sayı-portföy çarpıklığı çok daha belirginleşiyor. Yabancı yatırımcı sayısı 7 bin 732. Bu yatırımcıların 4.545'i gerçek kişi. Ama gerçek kişilerin yalnızca 346 milyon liralık hisse senedi var.

Oysa 2 bin 85 yabancı fon, yatırımcı sayısında yüzde 0,19 pay alırken, bu fonların hisse senedindeki payı yüzde 44'e yaklaşıyor. 1.100 yabancı tüzel ki- şi de yatırımcı sayısında yüzde 0,1 pay alıyor, bu kişilerin hisse senedi portföyündeki payı ise yüzde 18'i aşılıyor.

1.000 kişi yarınsa sahip

Borsa'da hisse senedi bulunan 1 milyon 90 bin yerli yatırımcının 1 milyon 86 binini gerçek kişiler oluşturuyor. Gerçek kişilerin toplam hisse senedindeki payı yüzde 21 düzeyinde.

Sayılan 3 bini aşan yerli tüzel kişiler de toplam hisse senedi portföyünde yüzde 12 pay alıyor.

Yerli bireysel yatırımcılar arasındaki hisse senedi dağılımı da ilginç bir tablo oluşturuyor. 1 milyon 86 bin gerçek kişinin toplam 29 milyar 959 milyon lira tutarında hisse senedi var. Yani her bir yatırımcının ortalama 27 bin 577 liralık hisse senedi bulunuyor.

Borsa'nın zenginlerine bakalım şimdi de... Gerçek kişiler arasında en yüksek tutarda portföye sahip ilk 10 yatırımcının tam 4,2 milyar liralık hisse senedi var. Yani her bir yatırımcının 424 milyon lirası... İlk 10 yatırımcı, toplam yatırımcı sayısında "yüz binde 1" pay alıyor; ama bu yatırımcıların portföydeki payları yüzde 14 düzeyinde.

İlk 100 yatırımcının yatırım tutarındaki payı yüzde 30'u buluyor, ilk 1.000 yatırımcının payı da yüzde 46'ya ulaşıyor. Bir başka ifadeyle, en fazla paraya sahip ilk 1.000 yatırımcı, 1 milyon 86 bin bireysel yatırımcının sahip olduğu 30 milyar liralık ya- kırın hisse senedinin neredeyse yar-

sına sahip durumda.

İlk 10 bin kişinin payı yüzde 65, ilk 100 bin kişinin payı yüzde 90, ilk 1 milyon kişinin payı yüzde 99,91 düzeyinde bulunuyor.

İlk 500 bin kişinin 29 milyar 931 milyon liralık hisse senedi var. İkinci 500 bin kişinin ise yalnızca 28 milyon liralık hisse senedi.

Çarpıklık, yatırımcı başına hisse senedi kıyaslamasıyla çok daha belirgin bir şekilde ortaya çıkıyor. İlk 500 bin kişinin her birinin yaklaşık 60 bin liralık hisse senedi var. İzleyen 500 bin kişinin her birinin ise yalnızca ama yalnızca 56 liralık hisse senedi bulunuyor.

Yatırımcı başına 6,7 kuruş

Borsa'da hisse senedi bulunan gerçek kişi sayısını verdik; 1 milyon 86 bin 400 kişi. Borsa'daki yatırımcı en az olan bu 86 bin 400 kişinin toplam 5 bin 788 liralık hisse senedi bulunuyor. Tutarda yanlışlık yok; yalnızca 5 bin 788 lira! Yani yatırımcı başına hisse senedi tutarı ne kadar mı; hesaplamakta zorluk çekebilirsiniz, biz söylelim 6,7 kuruş!

Elbette bunu bir yatırım olarak görmek doğru değil. 5 bin 788 lira bir anlamda hisse senetlerinin kalıntısı olarak aracı kurum ve bankalarda duruyor; 86 bin 400 kişi de Borsa yatırımcısı olarak görünüyor.

Aslında, ilk 500 bin dışında kalan yatırımcıların da pek hisse senedi yatırımcısı olarak görmemek gerekiyor. İkinci 500 bin kişi, yatırımcı sayısı açısından gerçek kişiler arasında yüzde 46'lık bir yer tutuyor. Ancak bu kişiler, sahip oldukları yaklaşık 28 milyon liralık hisse senediyle, toplam gerçek kişi portföyünde yalnızca yüzde 0,09 pay alabiliyor. Bu 500 bin kişinin her birinin sahip olduğu ortalama hisse senedi tutarını da daha önce verdik. Hatırlatalım; yalnızca 56 lira.

Yabancıların yatırımcı sayısındaki payı %0,7 portföydeki payı %62

	Yatırımcı Sayısı	Pay (%)	Portföy Değeri (Milyon TL)	Pay (%)
Yerli	1.090.059	99,30	52.860	37,84
Fon	277	0,03	2.782	1,99
Tüzel	3.111	0,28	17.213	12,32
Gerçek	1.086.400	98,96	29.959	21,44
Diğer	229	0,02	2.477	1,77
Yatırım Ortaklığı	42	0,00	428	0,31
Yabancı	7.732	0,70	86.851	62,16
Fon	2.085	0,19	61.096	43,73
Tüzel	1.100	0,10	25.400	18,18
Gerçek	4.545	0,41	346	0,25
Diğer	2	0,00	9	0,01
TOPLAM	1.097.791	100,00	139.710	100,00

1.000 kişinin payı yüzde 50'ye yaklaşıyor

Yerli bireysel yatırımcı sayısı	Birikimli yatırım Tutarı (TL)	Yatırımcı sayısındaki Pay (Yüzde)	Yatırım tutarındaki Pay (Yüzde)	Yatırımcı başına portföy (TL)
10	4.242.723.208	0,001	14,16	424.272.321
100	8.872.658.122	0,01	29,62	88.726.581
1.000	13.731.980.949	0,09	45,84	13.731.981
10.000	19.612.973.034	0,92	65,47	1.961.297
100.000	26.877.047.098	9,20	89,71	268.770
500.000	29.931.311.271	46,02	99,91	59.863
1.000.000	29.959.293.013	92,05	100,00	29.959
1.086.400	29.959.298.801	100,00	100,00	27.577

Borsa'da ilk 10 kişinin 4,2 milyar, son 86 bin kişinin 5.788 lirası var

Yerli bireysel yatırımcı sayısı	Yatırım tutarı (TL)	Yatırımcı sayısındaki Pay (Yüzde)	Yatırım tutarındaki Pay (Yüzde)	Yatırımcı başına portföy (TL)
10	4.242.723.208	0,001	14,16	424.272.321
90	4.629.934.915	0,01	15,45	51.443.721
900	4.859.322.827	0,08	16,22	5.399.248
9.000	5.880.992.086	0,83	19,63	653.444
90.000	7.264.074.064	8,28	24,25	80.712
400.000	3.054.264.173	36,82	10,19	7.636
500.000	27.981.742	46,02	0,09	56
86.400	5.788	7,95	0,00	0,067
1.086.400	29.959.298.801	100,00	100,00	27.577